

Glasilo Slovenske Krajine

NOVINE

štvo " gratis

Prihaja vsako nedeljo.

Cena na leto doma 20 Din. V Ameriko cena na leto 70 Din. Cena M. Lista je doma 5 Din, v Ameriko 30 Din. ki oba lista majo i sirote dobijo kalendar brezplačno. Ki pa samo ednoga, ga dobijo za polovično ceno.

„Vredništvo i opravištvo Novin je v Črensovcih, Prekmurje“.

Vrednik Klekl Jožef, vp. plebanoš v Črensovcih.

Rokopise i naročnino pošiljajte na uredništvo ali opravištvo Novin v Črensovce, Prekmurje. Oglasi, (inserati) se tudi tu sprejmajo. Cena ednoga kvadratnoga centimetra za ednok en dinar za večkrat popust od 5% do 40%.

Značajnost.

Značajnost ali odkritost pravimo ka ma tisti človek, ki je ednoga mišljenja i ednoga djanja i to bar po svojem mišljenju toga pravoga, pravičnoga. Ki nači misli, kak guči i dela, njemi pravimo „zahrbtnož, podmuljenec, lisica, djalen, skažlivec“ itd. Če so neznačajni ljudje v pobožnosti, o keliko bole so v politiki. Če se pred Bogom vüpa pobožnoga kazati, ki je pun hamičije, kak si ne bi vüpa pred svetom obleči tistoga političnoga obraza, šteri ne je njegov. Teh skažlivcov mamö precj v našoj Krajini. Zrok je mogoče stara vzgoja, štera je odkritosrčnosti težave delala, ar što ne tulo v rog oblasti, je mogo vno go preganjanje prestati, a mogoče je tudi v samom narodi nekaj te slabe krvi, štera se po dobroj zgoji more popraviti.

Ali glejmo te politične neznačajne može. Pred volitvami se slini, preklinja, ošpotava, laže, preganja, odürjava den na den hujska i to vse proti krščanskoj stranki, po volitvaj pa je prvi, šteri klonka pri dveraj naše stranke i prosj pomoči. Pa kak prosj? Prosj kak da bi prijateo bio stranke, kak da bi njo volo. To je grda skažljivost ali breznačajnost. Značajni mož, čeravno je drugoga mišljenja, ostane pošteni v svojih gučaj i djanji pa če pride prosit kaj k našoj stranki, odkrije, jaz sem bio drugoga mišljenja. I stranka, štera je dužna toti v prvaj vrsti samo svojim pristašom

pomagati v rečeh, štere se ne tičejo splošnih, državnih dugovanj, pravimo stranka bo tomi značajnoma človeki zavolo njegove poštenosti pomagala. To pa naj ne čakajo od nje breznačajni, skažljivi lažljivci, ki dnes z živoga tela naših poslancov ščejo meso vörezati, vütro se pa v prsi bijejo, ka so prvi za njé glasali.

Od zapelanoga ljudstva ne gučimo. To se nam smili i je moremo na pravo pot spraviti. Gučimo od breznačajnih zapeljivcov, ki so se poslužavali vseh nedopustnih sredstev, ogrizavanja, poštenje jemanja, blatenja na vse mogoče krivične načine proti pravičnoma deli i proti poštemim osebama naših poslancov. Tem valajo naše reči i je opominamo pa karamo, ka krivico, štero so delali med kortešeranjem, so dužni po božoj zapovedi popraviti i vzeto poštenje nazaj spraviti. Teliko poštenosti more vsaki te špotljivec i zapeljivec v sebi meti, ka bar to naznani krivico trpečemi poslanci: ne zamerite, v čemeraj nesam znao, ka sam gučao. I gotovo najde odprto srce pri njem, ar krščanski düh, na šteroga je zidana naša stranka, ne pozna srdov. Če se iz srca godi to priznanje krivoga djanja i te popravek je značajnost, je popravek prvejše neznačajnosti. Bodite vsi vsikdar možje značajni, ne pa podmuljeni skažljivci.

Narodnost.

Kak ma vsaki človek dosta dobrot od domače družine, tak tudi od svojega naroda. Lüdje zvekšega samo svoj materni jezik znajo, zato njim je nedostopno vse bogastvo düševni dobrot, štere bi iz dobri knjig zajimali, či nebi meli v domačem jeziki pisani knjig. Vsaki človek že po naturi hrepeni po izpopolnitvi; nega takšega, ki nebi rad dosta znao pa bio dober. Vse povčenje ino vzgojo pa nemre dati ne šola ne domača hiša, nego vsaki mora sam dale zidati z čtenjom dobri knjig. Materni jezik, šteroga goji lastivni narod je teda ključ za izpopolnitev človečega düha, zato moramo ljubiti svoj materni jezik, ljubiti svoj narod ino se ga nej sramüvati.

Nega pa tak dobre, tak plemenite stvari na sveti, pri šteroj nebi meo vrag svoj škrampliv poleg. Tudi plemenito čütenje do svojega naroda so vnoqi nücali v božne namene.

Novi čas nosi posebno pečat brezverstva na sebi. Moderni človek je zatajo Boga, zatajo vsako vero. Vendar pa vsaki nekaj möra verovati, ar je že od nature tak stvörjeni, da nekaj verje, či nej Boga pa nekaj drugoga. Nej čüdo, či so se tej brezverci z želnov düšov vrgli na narodnost ino jo napravili za Boga. Nemški modrijaš Hegel je čüvesno včio, da je narodnost naj višejšnji bog. V imeni toga Boga preklinjajočega navuka so mogočnjaki prelamlali vse bože zapovidi pa tudi človeče pravice ino pravice drugi narodov. V imeni narodnostnoga boga je preganjao nemški kancelar Bismark katoličance v Nemčiji, narodno zedinjenje je pokrivalo taljanskim brezvercom njihove namene, kda so na sramöten način ponižali sv. Očo, papo pa ga orobili vsej njegovi pravici.

Med narodne pogane slišijo tudi naši slovenski liberalci s svojim sokolstvom. Tem je narodnost vse, narodnost bog, šteromi se mora vse poklanjati, vse darüvati in aldüvati. Samo

oni so državotvorni, ar samo oni v istini zarazmijo ka je narodnost; vsi drugi smo brezdomovinci. Le si je poglednite na njihovi spraviščaj in čüli bote, kak se njihova brezverska vüsta odpirajo proti Bogi, proti veri, proti dühovnikom, narodnost pa zdigavlejo do nebes. Tak si je ednok eden sokol v Soboti dovolo te reči: „Sokoli so tisti, ki so prvi prišli v Prekmurje blato kidati“, ar je njim vse tisto blato, ka ne prisega na njihovo brezversko narodnost. Liberalci pa zato tudi tak kričijo, ar bi radi z narodnostjov zakrili svoje kapitalistične namene. (Mörsko Krajino“ podpirajo čeravno nej slovenska, ar so oni samo tečas Slovenci, dokeč tö kaj nosi. Vr)

Rak rana denešnjega človečanstva je kapitalizem. To je tisti düh, šteri prikapči vse človekovo mišljenje ino vso volo na bogastvo. Delavec v njihovoj službi njim je nikaj več kak mašin. Kaj za to, či se pri deli pokvari, da li samo dosta opravi. Kda nede več mogo, naj ide pa merje za plotom, vej ji na jezere čakaj, ki se ponüvlejo v delo. Ka pomaga človečanstvi, da so znajšli mašine, šteri s strašnov nagloščov delajo blago za človekove potrebine, či so pa tej v službi milijonarov. Veliki bankirje ne sejaio, pa vendar ženjaio, ino ženjaio milijarde. S trüdami delavnoga ljudstva špekulirajo, za masne dobičke. Tudi trgovcov je preveč, ki že več ne slišijo svojemi nameni, da bi pripelali blago od tistoga, ki je napravi k tistomi, ki je nüca in bi se zadovoljili s poštemim zaslužkom, nego vse to ide skoz dosta rok ino vsaka od tej mora meti profit ino masten zaslužek. Vse to pa ide na rovaš tisti stanov, šteri delajo. Kapitalisti bi se nej mogli zdržati, posebno dnesden nej, kda ma vsaki votum ino je tak politična oblast v rokaj ljudstva. Pa ka to pomaga — denar je sveta vladar — pravi pregovor ino denar, penz je v rokaj kapitalistov. Dale.

NEDELA.

Prva po vüzmi ali bela. Jezuš se prikaže pri zaprtih dveraj. Veliko veselje je zavladalo vu srci vučnikov, gda so svojega ljubljenoga vučitelja pa živoga zaglednoli. Mir njim je prineso. On je prišo iz ovoga sveta, gde je večni mir, zato je pozdravlja z rečmi. „Mir vam bodi.“ Tolaži se, düša trpeča, onkraj groba te čaka mir, Jezušov mir, večni, stalni mir.

Trpljenje Gospodovo.

Ešče poganskim srcem se je grozno zdelo, da bi obsodili krivca brez sodnoga postopanja, čeravno je strahovito grmelo, čeravno je viher tulo i se valovje penilo, čeravno je velika ladja v pogibelnost prišla i vsi že bliži bili, da se potopijo. (Chris. Hom. I.). Ka je mogo zato Kristuš zakriviti, da se med vsemi krivci jedino pri njen na to na gledalo, ar so njemi, čeravno sila nikaj ne hasni i odlašanje nikaj ne škodi, pravim, ar so njemi ne dali časa za premišlavanje, ka je pa ešče nepokoren prorok dobo med tulečim viherom, ar so njemi niti odgovarjanja ne dovolili, čeravno so njemi mučanje za djanje šteli? „Sam ne trpo? Sam ne mučao? Sam ne miren ostao?“ (je lahko pravo z Jobom) „i li se je razlejal srd nad mene.“ (Job. 3, 26.). Pa jaz sem še ne povedao te najbole kričeče krivice; ta je ležala vu formi, štere so se pri njegovom obsojenji držali. Jaz znám, da so že vnoqi nedužni obsojeni na razine kazine, na vozo, na pregnanstvo, na zgübitok imanja, na vislice, na pehar z čemerom, i to ne zavolo nedužne zmote spoznanja, nego po hüdobiji srca. Tak so po krivici obsodili Athenci Sokrata i Aristida, Rimljani Kamilla i Scipiona, Herodes Marianno, Nero Trasko, Domicijan Mecija i Teodorich Boetija. Pa čeravno so tei zaistino nedužno obsojeni, se je njihova nedužnost pri obsojenji slovesno ne priznala. Zato je to sramotna, nezaslišna, neverjetna, grozovita krivica, ka se je življenje Zveličara skrajnoj zavrženosti podvrglo i on sam tistih cona postao, šterim je na največšo diko bio. Če se človek boji skončati najpozadnejše stvari, dokeč so nej škodljive nego so nedužne i kratke, če se pri tom djanji ešče sence nečlovečnosti i krivice šče ognoti, kak je mogo te en človek tak malo ceniti Kristušovo življenje, da je pred neštetov vnožinov dao izjavo, ka po pravičnoj poti njemi toga ne more vzeti a po zakoni njemi je pa li šče vzeti? Pa čüjte Pilatovo sodbo, štero je on čisto, z jasnimi rečmi i kak evangelij pravi: „sedeč na sodbenom stoli“ razglasio: „Jaz ne najdem v njem nikše krivice, ka bi ga na smrt mogo obsoditi.“ (Jan. 19, 13, Luk. 23, 22.). (Kak? Jaz ne najdem v njem nikše krivice?“ Te pa naj mirno odhaja Kristuš i se veseli svojega življenja; njegove verige se naj odvežejo; prost naj ide domo! To bi pričaküvali po teh prešnjih rečeh. Ali? O predržnost brezvestnoga sodca. Sklep se je ščista nači glasio: naj se krvnikom izroči; naj ga odvečejo na Golgoto; naj ga na križ pribijejo. „I Pilat je sod razglasio, njihovo zelenje naj se spuni.“ (Luk. 23, 24.) Kakša rešitev bi bila za siromaškoga Zveličitelja ešče mogoča pri tistoj sodnji, pred šterov njemi je ne samo lastna nedužnost, nego niti sodnikova izjava od njegove nedužnosti nikaj ne pomagala? Zaman sem se jaz prle tožo, ka je ne meo vernoga zagovornika, z šteroga pomočjov bi se brano. Mogo bi on več želeli, čeravno bi ga Hortensij i Tullij iz Rima, Isokrat i Demosthen iz Grčije zagovarjali, mogo bi, pravim, več želeli, kak da za njegovo nedužnost celi svet zve? Več od zagovornika ne mogo čakati. A to nedužnost je pa sodnik sam javno priznao: „Znao je najmre, da so njemi ga iz nevošččnosti izročili.“ (Mat); njegova nedužnost se je slovesno priznala, se je potrdila pa ne samo ednok, nego večkrat. „Jaz ne najdem nikše krivice v tom človeki.“ (Luk. 23, 14). „Kakšo hüdobijo je včino.“ (Luk. 23, 22). Pa vse to ga ne moglo smrti rešiti.

Uradna naznanila.

Okrožni agrarni urad je obdržao na veleposestvi Esterhazija v Kobiljanskem logi iz sečnje leta 1921/22 sledečo množino lesa: 1) 100 m³ prvovrstne hrastovine za poprave mlinski naprav; 2) 300 m³ hrastovine za cimpranje i malo obrt. Pravične i dobro kolkovane prošnje je vložiti do 20. aprila 1923 pri okrožnem agrarnom uradi v Soboti. Što prošnja sledkar vložiti, ne more več dobiti. Mlinarje, mali obrtniki, pintarje itd. se opominjajo, da druga leta več ne bo takše hrastovine na odajo, zato si naj preskrbijo zdaj. V M. Soboti, dne 30. marca 1923. Gregorovič s. r.

Glasi.

Slovenska Krajina.

Kak je mirio ljudstvo. Dneva 4. meseca marca je meo v Gor. Petrovcih markišavski Kūhar shod. Na tom shodi njemi je ljudstvo glasno kričalo proti. Da bi ljudstvo nekelko pomiro, je nastopo vučiteo iz Stanjevec i je pravo, da prestopi v luteransko vero. Stem je resan malo pomiro ljudstvo. (Te vučiteo katoličanec je „Prišlek.“ To nam poroča od reči do reči eden dober evangeličanec iz G. Petrovec.)

Automobilna vožnja se v kratkom odpre od Sobote proti Sv. Jürji.

Bogojanskoj fari se toplo zahvalijo naš g. poslanec, ka jih ta ne želela ta, ka bi meli tam shode. Dobri Bogojančarje so njim naznanili: mi smo stalni, ostanemo vaši, obiščite bole tiste ovce, štere so v nevarnosti, ka bi znale odpadnoti od krščanske stranke. I volitve so pokazale, ka so bogojanski farniki zaistino stanovitni ostali brez shoda našega. Bog je živi v toj stanovitnosti naprej. (Srčna hvala, dobri možje, za to lepo uslugo. Po volitvah vas pa zato z tem vekšov zahvalnostjov že obiščemo. Vr. — Poslanec.)

Zahvala. Toplo se zahvalimo vsem za čestitke i pozdrave, s šterimi so nas obiskali k vüzemskim svetkam i pri odebranji za narodnoga poslanca. Vrednik i nar. poslanec.

Pozdrav vojakov. Srčno Vas pozdravljamo vsi prekmurski dečki i možje, ki smo odrukivali i vzeli od doma slovo. Tūdi Vam skupno kličemo: Z Bogom. Nadale tūdi našim starišom, bratom, sestram i vsoj prekmurskoj mladini i starini podamo enkrat šče roko. Dečki iz Žiškova: Anton Stanko, Cuk Štefan, Žalig Martin; iz Črensovec: Nedelko Martin; iz Trnja: Matajič Martin, Hozjan Boldžar.

Eden sirmak je šou prek meje i je s sebov neseo 60 dkg platna, za to je plačao 14 Din. 90 pare carine. Nato so šli prek edni drugi s kolami, toda čudno. Te je nej nišče nikaj gledao, tej so meli prosto pot. Takša praviča pri mejaj jako škodi, jako škodi vsem predvsem pa državi.

Štero volišče je dalo največ glasov našoj stranki? Črensovsko. Ne samo v Prekmurji, nego v daljnih krajaj cele države zvūn varašov je to volišče največ glasov dolo i to za našo stranko najmre 735 glasov. Občine Črensovci, Trnje, Žizki i Odranci so pokazale celomi sveti en svetli zgled, šteri te dobre volilce nikdar ne zbriše iz lepoga spomina vseh krščansko mislečih milijonskih vernikov.

Podpisani vojniki iz Kroga: Ferenčič Franc, Križan Anton, Rajner Janoš, Vapatič Alojz se zahvalimo našoj občini, ka nam je nej dala kol, do smo notri rukivali, kak to včinijo druge občine.

Sekulacija ali zavarovanje. Tū pa tam se čūje, da ništerni agentje silijo naše ljudstvo, da zavarūje pri njih svoje domove. Nišče ne dužen sekulirati, zvūn čī što to včini slobodnovolno. Mi priporočamo našo krščansko zavarovalnico, to je: „Vzajemna zavarovalnica“.

Najstarejša ženska v Slovenskoj Krajini so Meričnjak Magdalena v Strehovcih v bogojanskoj fari. Starica so do vica okoli 40 let. Dece majo petero, šteri že vsi majo vnūke. Pred materjov sta mrla že dva sina. Starica ešče krepko stopijo kak sneha i brez očalij vidijo šivati. Ne menje kak devédesét let leži na ramaj té naše najstarejše Slovenke.

Od regrutov, šteri so zdaj rukivali notri, se razglašā, ka so njim prej vzeli lade i vō ž njih spokradnoli živež pa obleko i ka preslabo hrano dobijo. Ar je naša stranka zagovorjāla i zagovarja naše vojake, prosimo od starišov *istinske podatke*, ka do naš g. poslanec znali pri ministri za nje glas zdignoti, če so pritožbe istinske.

Za siroto je plačao M. List Ferenčak Štefan, mladenec iz Gomilic.

Ogenj. Dneva 16. marca 1923. ob 22. vōri je hūdobna roka zanetila kūp slame stoječe poleg gospodarskoga poslopja Jožefa Lūtarič v Sebeborcih. Zavolo močnoga vetra se je ogenj razširo tūdi na poslopje Lūtaričovo i vpepelio škegenj i štalo. Škodo cenijo na 120000 K. Pridnomi sodelovanji ognjegasnoga društva občine Sebeborci i Martjanci je pripisati, da se ogenj nej razširil ešče na Lūtaričovo i sosedne hiše.

Nesreča. Dneva 23. marca 1923. je v Beznovcih v mlini Vučak Jožefa zgrabo transmisijski remen, gda ga je devao na kolo, mlinarskega pomočnika Franca Deutsch i njemi je zlomilo levo roko i levo nogo. Deutscha so pripeljali v bolnico v M. Soboto.

Tatvine: 1.) V noči na 18. marca 1923. je bilo vlomljeno v hrambo Štefana Korpič v Markovcih pa bilo odnešeno mele, žita, žganice, masti, belic, domačega platna za 10000 K. Krivci so neznani in so prej pobegnoli na Madjarsko. — 2.) Cigana Ignac Horvat starejši ino Ignac Horvat mlajši iz Zenkovec sta v noči na 22. marca 1923. vkradnola posestnici Klari Gumilar iz Radovec iz hleva 15 kokoši i iste prodala Ivani Poredoš, kupinarji v Zenkovcih. Vse tri so orožniki aretirali i oddali sobočkoj birovij. — 3.) Pri posestnici Eva Kodela v Pūconcih so tolvajje vlomili v shrambo za živila i odnesli 16 falatov svinjskoga mesa v vrednosti 1200 K. — 4.) Dne 21. marca t. l. v noči so šteli štirje tolvaje vdreti v hišo Jožefa Fujs v Pečarovcih. Ravno tisti hip pride domo gospodar Jožef Fujs i začne nad njimi kričati, ka tūkaj delajo. Tolvaje so začeli na njega strelati in ga ranili na glavi, nato so pobegnoli.

Že se poslušnola naša prošnja. Naš g. poslanec so z cele moči podpirali — kak ste tūdi šteli v njihovom programi — ka se vsi invalidi, ki so ešče nej pregledeni ali ki so dobili slabe procente, naj se ešče ednok preiščejo. Vojaška oblast je hvalevredno njuvo prizadevanje nej mimo vūj pūstila, te mesec se preglednejo ešče invalidi. Naj se tei zato zglasijo pri županaj svojih, tū dobijo nadaljna navodila.

Rakičan. Osem sirot prosī od mil. grofice zemljo, štero plača, ka bi si tū hiže gorspovali. Poslanec Klekl so že prosili za te sirote i dobili obečanje, ka se prošnja teh sirot poslušne.

Sv. Sebeštjan. Naša fara se pripravljā na veliko slovesnost. Od 22 do 29 aprila bo sv. misijon tū. Prido trije gospodje misijonarje iz Celja nam glasit bože reči. Prosimo vse dobre dūše, naj se nas spominajo v svojih molitvaj, ka sv. misijon najobilnejši sad obrodi.

Poznanovci. Na vüzemski ponedlek 2. aprila je pri nas blagoslovljeno povešano pokopališče. Procesija je šla od Sv. Sebeštjana na pokopališče, šteroga so g. pleb. blagoslovili. — Evangeličanski del pokopališča je tūdi te den dani prek po g. pastori Šiftar Karoli z Bodonec svojemi verskomi nameni.

Fabijola

ali

Cerkev v katakombaj.

I. Mir.

Krščanska hiša.

„Tihō boj, muči! Što bi zgūblao čas s praznimi senjami i mislimi! Ali te je što vido, gda si to gorvezo?“

„Nišče! To dobro znam!“

„Či je tak, sva rešena, bole je, da je v najini roki, kak v kakšoj drugoj. Le idiva k počitki; se bova, že zūtra pogučala, kaj naj napraviva!“

Fulvij leže na mehko pōstelo, Avrota pa sede blūzi njega, nasloni glavo na roki i dugo ogledūje mladoga človeka, kak se v žmetnom spanji premetavle semtam, kak stunja i vzdihūje: mučile so ga žmetne i žalostne sanje. Lepo mesto (varoš) vidi pred seboj deleč, v tūjinski deželi, šōrka i čista reka (voda) teče med hižami i nosi velko galijo. Nikak stoji na njej i njemi maha s krasnim robcom v slovo. Natō pa vsede megla na vodo i njemi zakrije vse. Nato pa zagleda ravno tisto galijo kak jo valovi mečejo semtam po morji. Visiko na jambori pa visi robec, mirno visi, kak čī ne bi znao za vihēr — na ednok pa vržejo peneči valovi ladjo k pečini — žalostno kričanje se čūje i vse se je vtunilo v globočino morja. Ali jambor se ešče vidi iz vode, na njem ešče mirno visi lep robec, morske ptice lečejo okoli njega — ali na ednok glasno zakričijo i se razletijo, ar se iz globočine morja vzdigūje čūdna podoba, gorečo fakljo ma v roki — močni,

čarnivi peroti jo nosita. Z jambora vzeme robec i s čemernim pogledom odleti mimo Fulvija — on pa ves prestrašen čte na ednoj strani robca: maščevanje!

Ka pa Sira? Vsa prestrašena pribeži v sobo, malo si počine i s kratkov molitvov si okrepča srce i pā beži k svoji slepi prijateljici, štera je ravno pojela obed i jo je že želna želno pričakūvala. Sira joj prinese vodo i kak vsakši den, tak joj začne tūdi dnes po lepoj krščanskoj navadi mujvati roke i noge, jo česati i joj ravnati vlase, kak čī bi sirotica bila njeno lastno dete. Što bi joj pogledao v mili, prijazni obraz, ali čūo lepe reči, štere je gučala k sirotici, što bi jo vido, kak skrbno se sūče okoli deklice, gotovo nebi mislo, daje to suznja, štera služi sirotici to je mati, lūbeča mati, bi pravo, štera oskrbljuje svoje jedino dete. Pa tūdi deklica, kak srečna je bila i kak vesela! Kak hči v materni rokaj!

Ravno se Agneška bliža k dveram; z njov ide Fabijola. Agneška je zagledala, gda je stopila, Siro, slepo sirotico v sobi, namigne Fabijoli, naj stopi bliže i naj bō tihō. Jako je genilo to gizdavo Rimljanko, ona je ne mogla vōrvati, da bi se tūjinki mogli lūbiti; njoj, kak vsem Rimljanom i Grkom, je bila lūbezen neznana. Zato se v stran obrne, skuza se pokaže v njenom oki: „Jaz idem tūodnet,“ pravi Agneški; „malo prle mi je pokazala ta tūjinka, da majo tūdi suznji zdravo, bistro pamet, zdaj mi pa kaže svoje smileno, blago srce! Gda si me prle pitala, čī ne lūbim suznje, sem se čūdila tvojim rečem, zdaj ti pa pravim: Siro bi skoro lejko lūbila. Žao mi je, da sem jo tebi prepūstila.“

Fabijola ide nazaj vō. Agneška pa bole odpre dveri i stopi v sobico. Ahā, Cecilija, sem

te zadrobišala? To je te tvoja prijateljica, to so tiste jestvine, štere ti tak dišijo, da mojih neščeš meti! Pa čī tūdi jestvine ne bi bile bouše — to vidim, da ti Sira lepše dvori, kak bi ti mogla jaz.

„Ne gučite tak, lūba Agneška“ odgovori slepa deklica; „istina je, da so te jestvine bouše, istina. Vi mate vsakši den priliko sto i stokrat, da pokažete svojo radodarnost smileno svoje srce — revna robinja tōga nemre inači, čī najde ešče bole zapūščenoga, kak je ona sama Takša sirotica sem jaz. Glejte, ta miseo dá v moji očež tak velko vrednost tomi obed!“

Istino gučiš! Jako mi je lūbo, da te tū najdem, ar bo tūdi tebe razveselila i osrečila novica, štero povem Siro. Sira, tvoja gospodinja mi je dovolila, da si od zdaj moja. Zūtra ideš z menov; prosta boš v mojoj hiži i draga mi tovarišica.

Vesela skoči Cecilija i ginjena obine Siro: „Dobro, dobro! Kak srečna boš zdaj lūba Sira!“

Inači se je obnašala Sira; nekša nemirna je postala i je odgovorila: „Oj, draga gospodična, kak ste dobri, da se spominjate sirmaškoga stvarjenja, kak sem jaz — pa ne zamerite mi, — prosim lepo dovolite mi, da duže tū ostanem. Zagotavljam Vas, da sem jako srečna tū!“

„Kak je to, da ščeš ostati?“

„Zato, ar je najbolje, da ostanem v tistom stani,“ odgovori Sira, šteroga nam je Bog določo. Istina je, da sem ne v tom stani rojena, drugi so me napravili za robinjo — (postala je tihō i skuze jo oblijejo). Iz toga spoznavam, da je boža vola, da njemi služim v tom stani; kak bi se te odteguvala tomi stani?“

Hvala. Vsem onim, ki so se trudili s tem, da naše bolesti ob priliki smrti moje soproge odnosno matere tolažijo, tem potom izražamo našo najizkrenejšo zahvalo. Osobito hválo izrečemo pevskomi zbori za lepe pesmi. Szép Janez učitelj in njegovi otroci.

Köszönet. Mindazoknak, akik felejt-hetetlen feleségem illetve anyámk elhunytá alkalmával részvényt nyilatkozattal fájdal-munkát enyhíteni igyekeztek ez uton mon-dunk hálás köszönetet. Szép János tanító és gyermekei.

Država.

Novice iz Macedonije. (Piše nam dober znanec). Moje stanovišče je mesto, štero ma okoli 5000 prebivalcov, leži med visokimi gorami. Varoš ma dvorazredno gimnazijo, edno šestrazredno srbsko i edno štirirazredno törsko ljudsko školo. Prebivalci so Törki, Bulgari, Cincari i Cigani. Srbsko je samo uradništvo i učiteljstvo. Macedonci rajši majo prečane posebno Slovence kak pa Srbe. Razmere so v vsakšem pogledi macedonske. Uprava je tak slaba, ka se ne da dopovedati. Vsakši gleda le za svoj žep, za drugoga se pa ne briga. Vse je v velkom neredi, čeravno že tu stoji 4 leta žandarmerija. Človek ma večkrat dosta kreganja tak s civilnimi kak i z vojaškimi oblastmi, zato ka ne edna pa ne druga ne dela tak kak bi mogla. Najhüše je za drva. Nikaj ne bouše za obüteo i obleko. Za vse se trbej boriti z velkov silov. Uradnik dobi namesto ednoga po 20 mesecaj svojo plačo. Če se pa človek kaj pregovarja, ga mislijo za navarnoga i ga mrzijo. Volilni boj je bio jako silni. Demokratski uradniki so bili püščeni iz službe ali pa premeščeni. Bolgarski komitači pridejo vsakši den prek meje i strašijo ljudstvo. Žandarmerija je jako slaba i nesposobna proti njim. Nikaj nej bouši so tüdi uradniki. Lüdstvo samo podpira komitače tak da je tem žmetno priti na sled. Žandarmerija tüdi nema veselja do dela, ka je sama slabo plačana i tak jako slabo žive. Dragoča je strašna. Edno jajce košta 3 Din, liter mleka 10 Din, toga pa nanč ne dobiti. Ribe, štere lovijo v bližnjem jezeri, košta 20 Din. 1 kg. a finejše celo 50 Din. Življenske razmere lüdstva so strašno slabe i pokvarjene. Narod žive kak živina. Ležijo, jejo i sedijo na tleh. Hiše so prave štale i slabe, da seširom piše skoz veter. Moški so jako nemarni, a preveč pa radi kartajo. Od cest pa niti ne gučim, železnice ne poznajo, po cesti ne vidiš niti ednij pošteni kol.

Svet.

Bogoskrunstva ruskij boljševikov. „Izvestja Sovjeta Narodnih Komisarov“ poroča od „Božica“, šteroga je priredila ruska komunistična mladina. Celi Božič je bio naperjen proti veri. Mladina je priredila fajnsček s proletarskimi pesmami, s plesi i javnimi govori proti veri. Nosili so rudečo zvezdo namesto božiča. V Tiflisu so ob tej priliki žežgali podobe svetnikov i tüdi s slamov napunjene može v mešnoj obleki. To se je godilo pred cerkvijov, štera je last komunistične mladine. Najvekša procesija je bila v Moskvi. Boljševiki so zastopali iz norčüvanja vsej ver voditele; tak je bio Buddha za Židove, Božja Mati, rimski papa, prof. pastor, pravoslavni pop, vsi v nespodobnih oblekah. — Spevali so etakše pesmi: „Ne trbej rabinov, ne popov“ „Bujte buržoazijo“. Na trgi je bila rdeča meša z molitvami k socialisti Marksi i drugim takšim „svetnikom“. Tak se je godilo v vsej drugij varašaj Rusije pred kat. i pravoslavni cerkvami. Komunistiso se norčarili z vernikov, šteri so pa tüdi nej mirni ostali i so z velkov razburkanostjov napadali brezbožne boljševike. Pišejo, da je v večij mestaj prišlo do prelevanja krvi. S tem delom so boljševiški voditelje šteli odtüjiti narod vsakše vere i napraviti nekše „proletarsko krščanstvo“, a to se jim je izjalovilo“. Lüdstvo se povrača nazaj na pravo pot, cerkve se nazaj napunjavljajo, püšpeke i druge verske voditele, štere so boljševiki mantrali i pomorili, častijo kak mantrnike. V nešternih mestaj sami delavci zidajo nove cerkvi. Tak ma preganjanje vere na Rusoskom ravno nasprotni uspeh.

Konkordat z Litvijov. Latvija ali Litvanija ma slovansko prebivalstvo, štero je po veri po većinomam pravoslavno i protestantsko. Ta država je sklenola z Rimom konkordat. Tu se država čisto nikaj ne meša v cerkvene zadeve. Nadškof lahko imenüje svoje plebanoše ali kaplane brez pitanja na vlado. Vsa katoličanska društva so svobodna. Lastnina cerkve se upravlja od cerkvene oblasti brez tika vlade v to. Sploh latvinska vlada ide katoličanom na roko. Takši so konkordati modernij držav, nešče pa takšega konkordata naša vlada, ona šče takšega, v šterom bi ona na vajati imela ešče katoličansko matercerkev.

„V tom tilejko podvorim“, pravi Agneška; „či ti je tak ljubše, pa te ne oprostim, moja robinja boš — tak ne boš spremenila svojega stanü.“

Tüdi to nemre biti, je odgovorila Sira v smehi, „ar nam apostol veli: Bojte podložni gospodarom z vsem strahom, ne samo dobrim i krotkim, nego tüdi čemernim! Ne trdim, da je moja gospodinja takša, ali vi, draga gospodična, bi bili le preveč dobri z menov. Gde bi bile moje težave, gde moje zaslüge, či bi živela pri vas? Vi ne vejte kak sem jaz gizdava; či ne bi mela nikaj trpeti, se bojim, da se pá öglasio te strasti.“

Agica se čüdi takšoj kreposti i ešče raj bi jo mela. „Vidim, da te tvöj lastni dobiček ne pripravi do toga, zato napravivi inači: mela te bom pri sebi, da mi boš v vzgled i tanač! Toga mi pali ne boš odpovedala?“

„Oj, znam, vej vas poznam, da ste ne sebični“, odgovori Sira, „naj vam povem svoje misli: glejte, kak blago düšo ma Fabijola, kak bistroga razuma je! I kelko drugi prednosti ešče ma, štere bi se svetile kak kinči, či bi jih obsijala svetloba prave vöre. Glejte, ali ne bi bila ona jako dobra kristjanka?“ — „Či je tak, pa le ostani“, zakriči Agneška navdüşeno. „Bog ti pomagaj! Ali maš kaj vüpanja?“

„Mam — to je moja molitev v noči i med dnevom, to vsikdar moja miseo, to je namen mojega življenja. S ponižnostjov, stanovitostjov i z rečmi, kak dnes, bom jo probala pridobiti, i či vse to nikaj ne bi pomagalo, mi ostane ešče itak eden pripomoček.“

„Šteri?“

„Moje življenje. Istina je, da ma sirmaška robinja le malo vüpanja do mučeništva, ali či nastane velko preganjanje, pride mogoče tüdi taka stvarica na vrsto; pa naj se zgodi po božoj voli — vsikdar bo moje življenje pripravljeno za rešitev njene düše. Zato, gospodična prosim, lepo prosim, pustite me gde sam!“

„Zmagala si, sestra Sira, le ostani, gde si i ne imenüj me več gospodično. Le ostani, gotovo bo zmaga tvoja! Moja hiša je nevredna tak blage düše!“

Slüžabniki naznanljo, da stoji Agneškina nosilnica pred vratami. Slovo vzemejo gospodična imenitnoga roda, robinja i slepa sirotica; poslovijo se tak prijazno, tak prisrčno, da bi se čüdo, što bi jih vido; mislo bi: glejte, kak se ljubijo kristjanje!

Naopak.

Povrnimo se v hižo! ka gde dela Fabijola? Glej, kak lejčejo robi gori i doji po stubaj. Nešterni z lampicami v rokaj, drugi z baklami! Kak iščejo po vsej kotih! Ka pomeni to? Evfrozina kriči, zapovedüje, da se more najti. Nazadnje pa püstljo, vse je zobston. Čtevec je mogoče že v gano, ka iščejo.

Kak njoj je bilo zapovedano, je šla Sira k Evfrozini, da bi njoj povežala rano; ali na ednok nega več povežnice na roki. Sira je sama ne znala, gde bi jo bila zgübila, pripovedüvala je, da jo je ednok odvezala i zakaj, pa da jo je te pá nazaj zvezala okoli roke. Istina je, samo z ednov rokov jo je ne mogla jako trdno zvezati.

Dale.

Slovinci za Slovence.

Vsakši človek, šteri stopi v življenje i zagvüša sledkar družini bodočnost, skrbi za njo ne samo s krühom, nego tüdi z dühovnov hranov.

Ravnostak je v našoj Slovenskoj Krajini. Mladina, šolska mladina je naše vüpanje, je naša bodočnost. Naša sedanja šolska mladina se zdaj vüti v milom domačem materinskem, slovenskom jeziki, ta mladina bo znala ceniti svoj slovenski jezik, svojo materno zemlo. Njena düša se vsakši den bole približavle slovenskoj bratskoj düši onostran Müre. To bo vesela bodočnost, to vam bo lepo življenje, gda bomo vsi vidili samo brate tam prek, gda bomo poznali osebno naše voditele i učitele.

Lepi zgled, kak spoznavajo naša deca svoje učitele, velke, znamenite Slovence, i kak se tej Slovinci brigajo za nas, kak nas radi majo, vidimo eti.

Bogojanski šolarje g. učitelja Benkoviča, so poslali velkomi slovenskomi pesniki, Jožefi Stritarji, lepi pozdrav, gda se je povrno iz Beča nazaj v svojo ljubleno slovensko domovino. I te že seri, skoro že slepi starček, so poslali bogojanskim šolarom etakši odgovor:

Lüba deca! Rad bi Vam napisao z lastnov rokov zahvalo za Vaše lübo pisemce i pozdrav, šteroga ste mi poslali. Ali roka mi trepeče i oči so mi oslabele, tak Vam more pisati drugi, ka bi Vam jaz rad povedao.

Prav srčna hvala za Vaš pozdrav, ki meje jako razveselo. — Pošlem Vam dve pesmici, edno za dečke, drugo za deklice. I či te se jih navčili na pamet, te mi napravili največše veselje, či te se tüdi po njih ravnali.

Pozdravite jako lepo Vaše dobre učitele i učitelice i sprimate tüdi Vi srčne pozdrave.

Rogaška Slatina, 16. II. 1923.

od Josipa Stritarja.

(Pesmice pridejo v prihodnji Novinah).

Domača i Svetovna politika.

Boj za Delto i Baroš. V Opatiji na konferenci se bije močen boj med našov i italijanskov delegacijov. Italijani delajo vnoge teškoče in intrige, da bi mogli osvojiti ešče dve malivi pristanišči poleg Sušaka neimre Delto i Baroš, šterivi je mirovna konferenca prisodila našoj državi. Dr. Rybar, predsednik naše delegacije, je izjavo na zadnjój seji dne 26. marca, da Delta i Baroš moreta priti pod jugoslovensko vlado in da jiva šče Jugoslavija opravljati neposredno.

Vlada namerava že palik novo posojilo za vojsko. To posojilo bi nam dala Francija v zneski 300 milijonov frankov. Naša vlada bi založila za to posojilo dohodke monopolov, da pa na monopole že Amerika djala svojo roko za ameriško posojilo, francuska vlada zahteva za jamstvo dohodke carin.

Gospodarstvo.

Cene silja v Dolnji Lendavi:

pšenica	1860 K.
žitó	1500 "
kukorica	1300 "
ječmen	1400 "
oves	1300 "
proso	1300 "
hajdina	1350 "

Cene mesa: Govedine kg. stane 76K. teletine 76 K. svinjsko meso 120 K, mast kg. 170 K, slanina 160 K.

Vrednost penez. 1 dolar stane 380—390 kron, 1 talijanska lira 19—20 kron, 1 češka krona naših 11 kron, za 1 dinar se dobi 38—40 vogrskih i 600—700 avstrijskih kron. V Čühii naš dinar notira 540, to je, da za 100 dinarov dobimo 540 švicarski frankov.

Eladó 4 drb. jókarban levó 4-es Neuser és 5 drb. Perleps-féle kaptár pergető géppel együtt. Tóth Józsefnél, Ralikán.

Orlovski tabor v Brni.

Kak zadnji so nastopili Orli z prostimi vajami. Godba je zaigrala živo koračnico i včas na to se vlije morje ljudi, krepkih, močnih telovadcev, 5 jezero Orlov. Korakali so krepko i ponosno, kak pravi orel, šteri je ponosen na svojo moč.

Kda so bili vsakši na svojem mestu, pripravljene za vaje, je ravno ogromno telovadišče bilo puno. Naši so pa, kak Orlice bili naprej do 400 da so se ne zgubili v tom velkom morji čeških Orlov. Bila je impozantna slika. Pogled na telovadce se mi je zarisao v dušo, da vsigdar vidim pred sebov to množico. Naprej Jugoslavlani z rdečimi šapkami i potem Čehi z sivkastimi. Kda so izvajali vaje, se je videlo, kak da bi gledao velikansko žitno pole, štero prigiba veter. Prikazivale so se razne slike, kak so prišli razni gibi i položaji. Tak naprilliko, kda so vsi na ednok, kak stiel, napravili ležno oporo (na rokaj opreto ležati).

To jo bila mogočna armada Orlov, štera je s svojoj telovadbov napravila na gledalce nezbrisen vtis, vsakši je bio prepričan o moči te Orlovske vojske. Što je toga ne vido skoro nemre võrvati, kak vzvišeno lepš je bilo to. Kda so Orli končali zvajami, je nastao hrop, ploskanje množice 120 jezero ljudi i pozdravni klici so odmevali po celoj okolici.

Ze se je stemnilo, kda je bila končana telovadba. Ljudstvo je zapuščalo svoje prostore z naj vekšov zadovoljnostjov. Vse je bilo veselo i navdušeno. Tak smo končali te den, šteri je prineseo Orlovstvi moči i zmage. Te den so pokazale orlovske armade sad i uspeh trüdapundga dela v telovadnicah. Te den bo tüdi vsigdar v spodbüdo vsem Orlom, da bodo ešče z vekšov zadovoljnostjov, z vekšim zanimanjom i z novimi močmi šli na novo delo. Tü je bilo pokazano, kelko ljudi je ešče võrnih zvestij võri, kelko ima ta močnij branilcov.

V pondelek na drügi den so bile razne tekme i nastopili so Orli — dijaki i Orlice — dijakinje. Tej mladij inteligentov je bilo nadvse pričaküvano dosta. Človek si ne bi mislo, da je v toj svobodnomiselnoj Češkoj ešče itak telko kršćanske mladine med inteligenco. Ta mlada četa dijakov i dijakinj je bila najlepše pozdravljena.

Tork. Den narodnih noš.

V tork, to je na Velko mešo so nastopile narodne noše. Te den je bio drügi po svojoj zanimivosti i lepoti, štere smo preživeli v Brni. Šteri ravnotak ostane vsakšemi v večnom spomini.

Vreme je bilo lepo. Najprle je bilo zbirališče za narodne noše. Komaj smo se nazajütriküvali, že so se naši Slovenci i Hrvatje odpravili na zbirališče. Mi drügi smo meli zdaj dano priliko, da smo se postavili v špalir i tak smo lahko gledali celi sprevid ljudi v narodnih nošah.

Najnaprej je korakala godba. Včas na to je prišeo voz, šteri je bio pun Slovincov. Kda so bila napravljena „navelko“, pred nja vprežena dva močna konja. Slovenci so zbudili splošno pozornost i vse jih je živo pozdravljalo. Tüdi lahko, vej je slovenska narodna noša jako lepa. Slovincem so sledili Hrvatje, Bosanci i Dalmatinci, šterih narodne noše so tüdi jako lepe. Posebno Slavonci so bili lepi.

Zdaj so se pa vrstile nepregledne množice češkij — moravskij — slovaškij narodnij noš. Kak so šteri bili šteroga kraja, tak so šli po skupinaj. Pred vsakšov skupinov domača godba. Edni so šli peški, drügi so se pelali. Bilo je tüdi dosta jahačov i kolesarov. Godbe so igrane neprenehoma. Dekle so spevale. Fantje so kričali i spevali. Spravili so se v krog, se vktip prijali i v krogi plesali naprej. To se nemre popisati, kak pisano je bilo vse, kakše veselje je bilo. Človek je ne mogošo razločiti nikaj. Kričanje, pöpevanje, vriskanje v sprevidi i navdušeni pozdravi od strani občinstva, gledalcov, to je vse davalo takši vtis da bi človek poskóčo od radosti. Te sprevid se je vršio edno celo võro. Za ednov skupinov je prišla drüga, štera se je pa odliküvala po kakšem posebnom znamenji. Tak, da se mi je zdelo kratko vse, to bi gledao do trde kmice.

Sprevid se je pomikao na telovadišče, kda je bila, isto tak, kak v nedelo, sv. meša. Tüdi zdaj je jezero i jezero grl popevalo i častilo Stvoritelja z lepimi pesmami. — Bilo je malo prevroče, ka je povzročilo, da so se odprle tiste razne nekdašnje marele, ka je bilo jako pisano i zanimivo.

Odvečara je bio nastop narodnij noš na telovadišči. Hitro po obedu smo pobrisali na telovadišče, da si zasiguramo mesta, znali smo, da pa pride grozno dosta ljudi. I resan hitro so se páli napunile tribune i začnole so nastopati narodne noše. Na ta odvečarek sam se nasmejao za polovico svojega življenja. Pa vsi drügi tak,

kajti tomi, ka so tej ljudje tü delali se je mogošo vsakši smejeti.

Na telovadišči so bile že postavlene tri hiše, veške. Edna oštarija i dve drügi. V ednom koti je pa rasia pšenica. Zdaj so začnole prihajati razne grupe narodnij noš. Vsakša je potem delala svoje. Edna göspa Čehinja mi je razlagala, kelko sva se pač razmila, ka pomeni edno i drügo. Vsakša takša skupina je kazala domače navade, kak to tam narod ma. Naprimer, če bi mi Prekmurci nastopili z našim gostüvanjom.

Prišle so naj prle mlade deklice v jako pisanih oblekah, kratke i košnate janke so mele. Bile so nadvse prilčne. Te so plesale neke vrste narodni ples. Blo je zanimiv. Tü je tüdi samo edno bilo škoda, da sam ne znao, štere bi gledao, da so vsi vse naednok delali.

Drüga skupina je prišla, z godbov načeli, štera je predstavljala svatbo. Bilo jih je dosta. Naprej so šli dečki, so skakali i plesali; pred godbov je šo mladoženec i za godbov sncha potem pa dekle. Čisto odzaja pa so pelali snehino balo na dvojih kolah. Šli so pred edno hišo, kda so bili nekši pozdravi. Od tü so šli pred eden tören v šterom je bio zvon (zato napravleno vse), tü je bilo zdavanje i potem so se vrnoli nazaj domov. To se mi je zdelo najlepše i naj bole zanimivo. Kajti delali so tak, kak, če bi človek resan gledao njüvo domače gostüvanje.

Predstavljali so tüdi, kda dečki ido k v-jakom. Meli so svojo godbo na ednij kolaj, na dvojj drügj, jako lepo okrašenij so se peljali regruti. Šli so v oštarijo, kda so se odslovili od svojih občinarov. Godba jim je neprenehoma igrala. Na to so se tüdi odpelali. Kakše veselje je pa bilo da so se vrnoli! Pritirali so se nazaj pred oštarijo spevali, kričali plesali, da je bilo veselje gledati.

Drügi so pa postavljali majsko drevo. Pripelali so dugi bor ne ednij kolaj. Meli so tüdi svojo godbo. Tü je bila cela ves zbrana, staro, mlado. Jako zanimiva slika.

Pa so pokazali i predstavljali stare čase, kda so ešče ljudje robotili. Kmetje so delali gospodom, grofom. Meli so paznike, šteri so je s korbači silili, da hitro delajo. Ti so žnjeli pšenico, jo mlatili i nazadnje naklali slamo na voz.

Tak so ešče predstavljali razne narodne navade običaje, ali jaz sam vido bole te, drügi si tak jako nesam mogo zapomniti. To nam je nudilo mnogo zabave. Jako smo se dobro počütili i nesmejali, le škoda, da se je sunce pa nagnolo, da je bio tomi konec i smo se vračali domo.

Sunce je jemalo slovo, potekeo je zadnji den slavnosti i tak tüdi se končavalo celo slavje v Brni. Zdaj smo se le zmislili, da bo trebalo iti domo. Te misli so bile bridke, kajti jako ne radi smo se podajali iz telovadišča na svoj stan Nešetokrat sam se ešče obrno nazaj proti telovadišči, kak da bi si ešče bole rad poglobo v spomin, ka sam tüdi vido. Dale

Nekaj od alkoholizma.

Pijančtvanje je najveški vzrok ljudskih betegov i siromakštva. Pred dvema letoma se je spilo na Kranjskom v ednom leti 5,500.000 litrov žganice, 13,000.000 litrov pive i 15,000.000 litrov vina zdaj pa ešče več. Na jezere milijone se spije. Za to množin alkoholnih pijač se je dalo blüzi 40 milijonov kron. Slovenci izdamo vsakše leto za opojne pijače blüzi 100 milijonov kron, a zemljiške dače smo dozday plačüvali okoli tri štiri milijone kron. V bivšoj Austriji se je izdalo za opojne pijače vsakše leto 2500 milijonov kron. To je več kak je izdala Austrija za vse uradnike in za vso vojsko na sühom in na morji.

Žganico so začnoli kühati v 11 stoletji. Dobila se je najprle samo v patekah, kda so jo hranili med strupi (gifti). Šele 300 let je odkar jo ljudje vživljejo kak pijačo. V žganici je 20 do 45%, v konjaki 45 do 60%, v rumi 50 do 70% alkohola.

Alkohol se nemre vpoštévati kak krepčilo in hranivo. I kubični centimeter kisilaka (sira) ma telko redilnih snovi kak I liter staroga vina, falaček krüha pa kak 5 litrov pive.

Alkoholne pijače človeki ne so življensko potrebne. So narodi, šteri se popolnoma zdrävlejo opojnih pijač, pa so ravno zato močni in zdravi. V Ameriki, na Angleškom, v Švici, Norvegiji na Finskem, itd. živejo milijoni, šteri ne vživljejo opojnih pijač.

Alkoholizem razrüši telovno zdravje i slabi düševne moči. Vsled alkohola trpijo posebno: možgani, (mozgovje) živčevje, plüča, želodec, jetra, obisti, srce, žile. Naslednje se pokvari vsa krv.

Abstinenčna organizacija mladih junakov izkažuje za I. 1919 na Kranjskom 35.000 članov. Ta mladina ne pi je alkoholnih pijač. Ka

nam leto za letom zmanjšava naredilna moč našega delavca i kmeta? Alkoholizem je kriv.

Ka je glavna zavera delavskomi gibanji, ka nemre doseči svojih političnih, gospodarskih cilov? — Pivske navade!

Ka je alkoholizem? Alkoholizem pomeni sploh učinke alkoholne nezmernosti na človeka. Posebi pa razločujemo štiri vrste alkoholizma.

Hitri alkoholizem je tisti učinek alkohola na človeka, šteri se javi kak pijanost to je kak mimoideče omamljenje živčevja, na j b o l e možganov.

Trajni stálni alkoholizem je svota (šuma) vseh alkoholnih učinkov, šteri se pokažejo kak boleštna pokvarjenost človečih organov srce, mozgovje itd i od teh odvisnih düševnih pojavov misli, guč, djanje. **Osební alkoholizem** so vsi škodljivi učinki stálne zlorabe krivoga vživljanja alkohola pri ednoj osebi peršoni. **Socijalni alkoholizem** pa je, če se düševno i telovno hüdo pojavi v kakšem socijalnom teli n. pr. v družini, družbi, občini, deželi ali državi.

Socijalni alkoholizem je postao tüdi bolezen slovenskoga naroda. S tem ne povedano, da je vsakši Slovenec nagnjen k nezmernosti, pač pa učinkuje množica alkoholnih betežnih hoteč ali nevedoč tüdi na zdrave kotrige naše družbe, tak, da se pomali spodkopava zdravje, jakostna i gmotna (vrednostna) moč celoga naroda.

Kelko žen, dece nema zavoljo očine nezmernosti potrebnoga živeža, obleke, izobrazbe razvedrila!

Telovadno društvo Orel.

Tüdi v tom pogledi se nam nudi prilika v orlovskoj organizaciji. Na kakši način sam že to popisao. Mi ščemo biti izobražen i kulturen narod, zdrav na düši i teli, to pa dosežemo, če se vsi izobrazüjemo. Zatö pa vsi pod zastavo Orlovske organizacije.

Mlada srca morajo biti goreča v družbi s prijateli, morajo goreti za najveški ideal za vekivečno istino i ljübezen. Mladi ljudje se morajo ogrevati za domovinsko ljübezen, morajo strmeti za plemenitimi jakostmi, za vse, ka je lepo i blago. Naš ideal je pa võra i domovina i toga ne smemo püstiti z predoči. Mi se moramo zdrüžavati, da to vse leži dosegame, med nami vsemi mora zavladati bratstvo, „da bodo vsi ljudje bratje i bratje vsi narodi.

Konec.

Pöšta.

Žökö Mikloš. Šalamenci. Novine i M. list dobite odsehmaso pri Sv. Šebeštjani. Od žganja smo Vam ne mogli glasa dati zavolo slabe pošne zveze. Po železniškoj poti hoditi je vogrska vlada tüdi prepovedala. Svoje pritožbe naznanite v toj reči drž. železniškomu ravnateljstvu v Zagreb. — **Verner r. Gomboc Marija. Sv. Sebeščan.** Če vam je policija prošnje nej zavrgla, je tak dobro. Meseca junija se odpre pot v Ameriko pa te lejko šli. Pa kak smo v Novinaj objavili, zdaj bo potüvanje bole olehkotano. Če bi se vam prošnja zavrnola, napravite apelacijo v Belgrad i nam to naznanite. — **Štefan Rigač. Sv. Jürj.** Obrnoli smo peneze na podporo M. Lista. Hvala lepa. Glas je že prestari za objaviti. **F. Lukač. Bakovci.** Samo za Novine plačate 6 Dinarov. Pošljemo njemi vse ka mamó še starejše. Če ščete M. List tüdi, te dodenite še tri dinare.

K odaji je skoro ščista novi potač (biciklin) v Križovcih, hš. 171. v Prekm. Vsaki si ga lahko prle pogledne. Cena 2250 Dinarov.

Oda se hiša (bivšega fiškališa IŠOJA) na glavnoj vulci, v šteroj se nahaja trgovina z mešanim blagom s popolnov trgovskov opremov event tüdi z zalogov. Več se pozvej pri lastniki, **Ivani Kokot v Dolnji Lendavi.**

VAPNO, CEMENT, DESKE, LATE, TRAVERZE i. t. d. se dobi najfalejše pri **V. BRATINA, KRIŽEVCI pri LJUTOMERU.**

K odaji je posestvo v Korovcih p. Cankova, Prekmurje, štero obstoji iz 2½ orala zemlje pa hiže. Küpci naj se zglasijo pri pintari VERHOVNIK FRANCI ali župani v Korovcih.

Naročte si „Novine!“